

Antwoorden ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op vragen van ZEMBLA

In juli 2018 sprak de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in een brief aan de Tweede Kamer (van 5 juli 2018) over een 'audit op de ICT' die aanstaande was. Wat voor audit is dit, en wat was het resultaat daarvan?

Het gaat hier om een zogenoemde Gateway review, die in opdracht van het CBR in september 2018 is uitgevoerd. Een Gateway review wordt uitgevoerd voorafgaand aan een belangrijk besluit of start van een volgende fase in een project of programma. De conclusies van deze Gateway review waren dat het programma *Rijgeschiktheid aan het Stuur* naar verwachting de opbrengsten zou kunnen opleveren die bij de start van het programma waren beoogd. Maar dat daarvoor wel aan een aantal belangrijke randvoorwaarden moest worden voldaan. De belangrijkste was dat de CBR-organisatie in staat moest zijn om het programma in beheer te nemen. Ten tijde van de review was dat nog niet het geval. Het CBR meldt het ministerie dat is opgepakt en dit najaar gereed is.

Bronnen hebben ons verteld dat er grote problemen zijn rond een ICT vernieuwingsoperatie genaamd 'Rijgeschiktheid aan het stuur'. Het project is in 2012 gestart en zou in 2016 afgerond moeten zijn. Klopt het dat het nog altijd niet 100% operationeel is?

Het klopt dat het CBR bezig is met een ICT vernieuwingsprogramma *Rijgeschiktheid aan het Stuur*. Dat is nog niet voor 100% operationeel. Het CBR meldt het ministerie dat op dit moment 80% van de nieuwe aanvragen wordt behandeld in het nieuwe systeem.

Wanneer verwacht het ministerie dat het volledig operationeel is?

Het CBR meldt het ministerie dat er de komende maanden een beheerste en gecontroleerde verdere uitrol van het systeem zal plaatsvinden. Het CBR verwacht dat dit najaar 100% van de nieuwe aanvragen wordt behandeld in het nieuwe systeem.

Op welk totaalbedrag was het project in 2012 begroot?

In de initiële raming van het CBR werden de kosten voor de vervanging van oude systemen en globale nieuwe functionaliteiten geraamd op 7 miljoen euro.

Hoeveel is er inmiddels uitgegeven?

Het ministerie heeft van het CBR begrepen dat de kosten tot en met februari 2019 ruim 28 miljoen euro bedragen. De kostenstijging is onder meer veroorzaakt doordat gaandeweg de scope van het programma is vergroot door onder andere de toevoeging van een nieuw klant- en artsenportaal en

een hogere automatiseringsgraad waardoor klanten sneller een besluit krijgen.

Op hoeveel wordt het project geraamd als het uiteindelijk klaar is?

De kostenprognose van het CBR tot eind 2019 bedraagt 34 miljoen euro. Dit is ook opgenomen in het Rijks ICT-dashboard, zie daarvoor: www.rijksictdashboard.nl/projecten/404973/kosten.

Is het ministerie door het CBR op de hoogte gebracht van eventuele kostenoverschrijdingen? Zo ja, zijn deze gemeld aan de Tweede Kamer?

Het Rijks ICT-dashboard bestond al voor de tijdelijke commissie ICT-projecten, namelijk sinds 2011. Er bestond dus voor 2016 een rapportageverplichting voor ZBO's. De cijfers van het CBR zijn pas vanaf 2016 opgenomen in het ICT-dashboard omdat er tot die tijd bij het CBR geen projecten waren die volgens het CBR voldeden aan de rapportage-eisen die gelden voor het opnemen van informatie op het Rijks ICT-dashboard. De rapportage-eisen waren in die periode in beweging en werden aangescherpt. Zo golden tot en met 2014 de volgende rapportage-eisen voor het Rijks ICT dashboard:

- Projecten met een I-component (meerjarige ontwikkelkosten) van meer dan € 20 mln;
- Projecten met een I-component (meerjarige ontwikkelkosten) van meer dan € 5 mln met een hoog risicoprofiel;

In 2015 werden deze eisen naar aanleiding van het rapport 'Grip op ICT' aangescherpt. Besloten werd om alle projecten met een meerjarige ICT-component vanaf € 5 miljoen voortaan te rapporteren aan de Tweede Kamer. Dat betekent dat vanaf dat moment de rapportageverplichting geldt voor projecten en programma's met een ICT-component van ten minste € 5 miljoen waarbij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- ICT vormt een essentiële factor om het vereiste projectresultaat te kunnen verwezenlijken;
- De meerjarige kosten van de ICT-component bedragen ten minste € 5 miljoen.

CBR heeft het ministerie van IenW in die periode gemeld geen projecten te hebben die voldeden aan deze eisen en die dus in het Rijks ICT dashboard vermeld moesten worden.

Volgens bronnen die Zembla gesproken heeft, zijn er nauwelijks ontwikkelaars te vinden voor het IBM WebSphere platform dat

gekozen is voor dit project. Dit zorgt voor de vertragingen bij de bouw ervan. Is het ministerie hiervan op de hoogte? Zo ja, is dit gemeld aan de Tweede Kamer?

Het CBR geeft aan dat er geen tekort is aan ICT-specialisten voor het WebSphere platform.

Hoe is de aanschaf van het platform destijds verlopen? Is daarvoor een Europese tender geweest waarop IBM heeft ingeschreven?

Het CBR heeft destijds gekozen voor de aanschaf van het platform door middel van een selectietraject, met advisering door externe partijen als Deloitte en Gartner. Bij het traject voor de keuze van het technologieplatform is gebruik gemaakt van een eerder aanbestede overeenkomst, de implementatiepartners zijn dus Europees aanbesteed.

Volgens bronnen die Zembla gesproken heeft, is er intern door ICT-managers herhaalde malen aangedrongen op een ander platform (in plaats van IBM WebSphere) omdat de gekozen oplossing te complex en feitelijk onwerkbaar was. Er is geadviseerd te kiezen voor een ander ICT platform. De directie zou deze adviezen in de wind hebben geslagen. Is het ministerie door het CBR op de hoogte gebracht van deze interne strubbelingen op de ICT afdeling van het CBR? Zo ja, zijn deze strubbelingen gemeld aan de Tweede Kamer?

Het ministerie is door het CBR periodiek op de hoogte gesteld van de voortgang van het programma. Het CBR heeft daarbij herhaaldelijk aan het ministerie gemeld dat het platform voldoet aan de gestelde eisen. De Tweede Kamer is dan ook conform deze lijn geïnformeerd.

Volgens bronnen die Zembla gesproken heeft, is het gevolg van de ICT problemen, dat er bij het CBR veel langer dan gepland moet worden doorgewerkt met verouderde systemen, die niet berekend zijn op de groei van het aantal klanten en data. Is dat juist?

Ja, het CBR heeft ons gemeld dat op beperkte schaal gebruik wordt gemaakt van verouderde systemen totdat het nieuwe systeem volledig operationeel is. Inmiddels wordt 80% van de nieuwe aanvragen behandeld in het nieuwe systeem en vindt geleidelijke uitfasering van de oude systemen plaats.

Volgens bronnen die Zembla gesproken heeft, worden er bij het CBR nog altijd medische gegevens opgeslagen op Windows XP, waar al bijna 5 jaar geen veiligheid-updates meer voor worden uitgebracht door Microsoft? Wat vindt de minister hiervan?

Het CBR maakt op beperkte schaal en in een veilige afgesloten omgeving gebruik van verouderde systemen. Het CBR heeft ons toegezegd dat sprake is van een tijdelijke situatie.

Is er door het CBR melding gemaakt bij het ministerie van deze situatie, die in strijd is met de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)?

Ja, het CBR heeft hiervan melding gemaakt aan het ministerie en heeft daarbij desgevraagd aangegeven welke maatregelen zijn genomen om de risico's te zo klein mogelijk te maken.

Is er door het CBR melding gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens van deze situatie, die in strijd is met de AVG?

Nee, het CBR heeft hiervan geen melding gemaakt omdat er sprake is van gebruik op beperkte schaal, voor een tijdelijke periode en in een veilige afgesloten omgeving die beveiligingsrisico's wat betreft Windows XP uitsluit. Een melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens is in zo'n geval niet vereist.

Klopt het dat de tarieven voor de gezondheidsverklaring in de periode 2014 - 2018 voor de burger met 47% zijn gestegen en dat het ministerie daar toestemming voor heeft gegeven?

Ja, dat klopt. Op grond van de Kaderwet ZBO's dient het CBR kostendekkend te werken. De divisie Rijgeschiktheid was en is nog steeds niet kostendekkend. Door de tariefsverhogingen en de ingrijpende vernieuwing bij de divisie Rijgeschiktheid ontwikkelt de divisie zich nu naar een kostendekkend onderdeel. Vanaf 2020 moet de divisie kostendekkend zijn. Dat betekent helaas dat de kosten voor de aanvragers van een gezondheidsverklaring de afgelopen jaren flink gestegen zijn.

Waarom is er toestemming gegeven voor een dergelijke grote stijging, die ver boven de prijsindexering ligt?

Op grond van de Kaderwet ZBO's moet het CBR kostendekkend werken. De divisie Rijgeschiktheid is als gezegd nog niet kostendekkend. Door de tariefsverhogingen en de ingrijpende vernieuwing bij de divisie Rijgeschiktheid, ontwikkelt deze divisie zich nu naar een kostendekkend onderdeel.

In hoeverre zijn budgetoverschrijdingen bij het project 'Rijgeschiktheid aan het stuur' doorberekend in de tariefstijgingen?

Het CBR is een ZBO die kostendekkend moet werken en gefinancierd wordt uit de tarieven die zij in rekening brengt bij haar klanten. De afgelopen jaren is het CBR geconfronteerd met forse kostenstijgingen. Die kostenstijgingen zijn doorberekend in de tarieven. Voor een deel werden de kostenstijgingen veroorzaakt door exogene factoren (inflatie, loon- en premiestijging). Daarnaast was sprake van kostenstijgingen door de investeringen in het programma *Rijgeschiktheid aan het Stuur*.

Is het bij het ministerie bekend dat er veel klachten zijn over de psychiaters die keuringen doen voor het CBR? Met name over de kosten in verhouding tot de tijd die aan de keuring wordt besteed?

Bij het ministerie zijn 13 meldingen bekend van burgers die het afgelopen half jaar vragen hebben gesteld over onder andere de gehanteerde tarieven van psychiaters, de korte duur van het onderzoek of de noodzaak van een dergelijk onderzoek. Het ministerie wijst ze voor het financiële aspect op de vastgestelde maximumtarieven en op de mogelijkheid om bij de NZA over hun zaak een klacht in te dienen, als het gaat om de berekende kosten.

Bent u ervan op de hoogte dat de NZA een onderzoek is gestart naar de financiële praktijken van deze psychiaters? Wat vindt u daarvan?

Het is de taak van de NZa om onderzoek te doen als er signalen of vragen zijn over de tarieven die gehanteerd worden. CBR wordt in sommige gevallen om informatie gevraagd. Inhoudelijk doen we hier geen mededelingen over.

Welke verantwoordelijkheid heeft het CBR bij het toezicht en de kwaliteitscontrole op psychiaters en artsen die voor het CBR werken?

Toezicht op psychiaters is geen taak van het CBR. Dat is aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Het CBR controleert steekproefsgewijs alleen de BIG-registratie van aangewezen artsen. Verder heeft het CBR voor 18 april een grote groep keuringsartsen uitgenodigd om te spreken over mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van keuringsverslagen. Artsen vallen daarnaast onder het Tuchtrecht. De Tuchtcolleges voor de Gezondheidszorg houden toezicht. Er zijn 5 regionale colleges. De Regionale Colleges kunnen maatregelen treffen, zoals het schrappen van een arts uit de BIG-registratie. Het Tuchtcollege heeft ook de mogelijkheid tot beroep. Dan oordeelt niet het Regionaal tuchtcollege, maar het Centraal tuchtcollege. Je kunt als consument een klacht indienen over de kwaliteit van een arts bij de Tuchtcolleges of bij het Landelijk Meldpunt Zorg dat onderdeel is van de Inspectie voor de Gezondheidszorg.